

بررسی انگیزه انتخاب رشته پرستاری توسط دانشجویان پرستاری تربت حیدریه

صدیقه عباس پور^۱، مجید حسن زاده^۲

تاریخ دریافت ۸۷/۳/۱۰، تاریخ پذیرش ۸۷/۴/۱۲

چکیده

مقدمه: برای برنامه ریزی صحیح آموزش در دانشگاه‌ها آگاهی از انگیزه دانشجویان و عوامل موثر بر آن مورد نیاز است لذا پژوهش حاضر به منظور تعیین انگیزه انتخاب رشته پرستاری توسط دانشجویان ورودی جدید انجام گرفت.

مواد و روش کار: این مطالعه طولی روی ۷۵ دانشجوی ورودی در چهار سال متوالی انجام گرفت. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه شامل مشخصات دموگرافیک و دلایل انتخاب رشته پرستاری بوده است. داده‌ها توسط نرم افزار SPSS مورد آنالیز قرار گرفت.

یافته‌ها: در این مطالعه متوسط سن دانشجویان ۱۸ سال و میانگین نمره معدل دبیرستان ۱۶/۹۵ و ۸۰/۷٪ دانشجویان بومی می‌باشند و انتخاب رشته پرستاری تحت تأثیر عوامل بشر دوستانه ۸۲٪، جالب بودن رشته ۳۶/۴٪، موقعیت اجتماعی خوب ۹/۱٪ قرار داشت. انتخاب رشته پرستاری تحت تأثیر تشویق والدین ۷۰/۵٪ و تبلیغ در مدرسه ۳۴/۱٪ سابقه تحصیل در رشته‌های بهداشتی ۲۲/۷٪ و شاغل بودن در رشته‌های بهداشتی ۲۱/۳٪ می‌باشد.

بحث و نتیجه گیری: عوامل متعددی در کاهش انگیزه دانشجویان مؤثر است که تغییر و دست کاری برخی از آن‌ها اگر چه مشکل، ولی موجب ارتقاء تحصیلی دانشجویان می‌گردد.

واژه‌های کلیدی: انگیزه، انتخاب رشته، دانشجویان پرستاری

فصلنامه دانشکده پرستاری و مامایی ارومیه، دوره ششم، شماره دوم، ص ۷۴-۷۱، تابستان ۱۳۸۷

آدرس مکاتبه: تربت حیدریه - دانشکده پرستاری و مامایی

تلفن: ۰۹۱۵۵۳۱۹۱۸۳

E-mail: nadiab2006@yahoo.com

مقدمه

پرورش نیز اذعان می‌دارند که یادگیری و تغییر رفتار مطلوب زمانی حاصل می‌شود که فراگیران دارای انگیزه قوی و کافی باشند و بدون در نظر گرفتن این مهم درصد قابل توجهی از هزینه‌های آموزشی بیهوده به هدر می‌رود (۲).

از آنجایی که مراکز آموزشی همواره با فراگیرانی مواجه هستند که ظاهراً فاقد انگیزه می‌باشند، درک و شناسایی آنان و عواملی که فراگیران را بر می‌انگیزد به مدرسان کمک می‌کند تا محیط پیچیده‌ای را که انگیزه در آن شکل می‌گیرد پیش بینی نمایند. گر چه انگیزه یک موضوع چند عاملی و

انگیزه عامل اساسی است که انسان را به حرکت وا می‌دارد و رفتار وی را جهت و به سوی هدف خاص هدایت می‌کند و اولین عنصر تشکیل دهنده رفتار است که باعث می‌شود افراد ساعت‌ها به فعالیتی مشغول باشند (۱).

شکی نیست که بالا بودن انگیزه یکی از اساسی‌ترین عوامل موفقیت و پیشرفت در هر کاری می‌باشد بررسی‌ها نشان می‌دهد که اغلب نوآوری‌ها، تولیدات، اکتشافات و خلاقیت‌ها ناشی از همت و انگیزه بالا می‌باشد. صاحب‌نظران آموزش و

^۱ کارشناس ارشد پرستاری عضو هیأت علمی دانشکده پرستاری و مامایی

^۲ کارشناس ارشد پرستاری عضو هیأت علمی دانشکده پرستاری تربت حیدریه

ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه ای شامل اطلاعات دموگرافیک و سوالات مربوط به دلایل انتخاب رشته پرستاری بوده است. اطلاعات جمع‌آوری شده توسط پرسشنامه پس از کد گذاری با استفاده از نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها

یافته‌های این پژوهش نشان داد که میانگین سنی دانشجویان ۱۸ سال و میانگین معدل دبیرستان ۱۶/۹۵ و ۸۰/۷٪ این دانشجویان بومی بودند. دلایل انتخاب رشته پرستاری شامل دلایل انسان دوستانه ۸۲٪، جالب بودن رشته پرستاری ۳۶/۴٪، آینده شغلی خوب ۷۵٪، موقعیت اجتماعی عالی ۹/۱٪، مسائل اقتصادی ۲۷/۳٪، انتخاب رشته پرستاری فعالانه تحت تأثیر تشویق خانواده ۷۰/۵٪، تبلیغ در مدرسه و اجتماع ۳۴/۱٪، سابقه خانوادگی تحصیل در رشته‌های بهداشتی ۲۲/۷٪ و سابقه شاغل بودن در رشته‌های بهداشتی ۲۱/۳٪ می‌باشد. از این دانشجویان ۷۰/۵٪ در صورت فرصت انتخاب مجدد رشته پرستاری را انتخاب می‌نمایند (جدول شماره ۱).

در بر گیرنده فراگیر و کل محیط یادگیری می‌باشد اما همواره استراتژی‌هایی وجود دارد که به تقویت انگیزه دانشجویان جهت کسب اهداف مهم کمک می‌نمایند (۳). براساس آمار سال ۱۳۷۶-۱۳۷۰ تنها ۱۳/۱۴٪ از ظرفیت رشته‌های دانشگاهی را افرادی اشغال کردند که به آن رشته‌ها علاقه داشته‌اند و بر اساس مطالعات انجام شده ۳۰٪ دانشجویان رشته پرستاری بدون هیچ‌گونه انگیزه‌ای به تحصیل خود در رشته پرستاری ادامه می‌دهند (۴). این مطالعه با هدف بررسی انگیزه انتخاب رشته پرستاری توسط دانشجویان این رشته در بدو ورود به دانشگاه در چهار سال متوالی انجام گردید.

مواد و روش کار

این پژوهش یک مطالعه توصیفی - تحلیلی است که به منظور بررسی انگیزه انتخاب رشته پرستاری توسط دانشجویان ورودی جدید دانشکده پرستاری تربت حیدریه در چهار سال متوالی انجام شده است. انتخاب نمونه به روش در دسترس صورت گرفت تمام دانشجویان ورودی جدید دانشکده به عنوان نمونه انتخاب شدند در مجموع ۷۵ دانشجو (۲۰ نفر سال ۱۳۸۱، ۲۱ نفر سال ۱۳۸۲، ۱۹ نفر سال ۱۳۸۳ و ۱۵ نفر سال ۱۳۸۴) در این مطالعه شرکت داشتند.

جدول شماره (۱): توزیع فراوانی مطلق اولویت انتخاب رشته بر اساس دلایل بشر دوستانه، تبلیغ در مدرسه، آگاهی از شرایط کاری، سابقه

خانوادگی آموزش بهداشتی و دیدگاه خانواده

دلایل انتخاب اولویت انتخاب	بشر دوستانه		تبلیغ در مدرسه		آگاهی از شرایط کاری		سابقه خانوادگی آموزش بهداشتی			دیدگاه خانواده	
	بلی	خیر	بلی	خیر	بلی	خیر	بلی	خیر	عالی	متوسط	ضعیف
۱-۱۰	۱۶	۴	۱۰	۱۰	۱۳	۷	۵	۱۵	۱۴	۶	۰
۱۱-۲۰	۲۶	۰	۸	۱۸	۷	۱۹	۶	۲۰	۶	۲۰	۰
۲۱-۳۰	۱۴	۲	۱۰	۶	۱۱	۵	۳	۱۳	۶	۱۰	۰
بالتر از ۳۰	۱۳	۰	۲	۱۱	۱	۱۲	۳	۱۰	۳	۸	۲
نتایج	Df=۳ p=۰/۰۵	Df=۳ p=۰/۰۳	Df=۳ p=۰/۰۳	Df=۳ p=۰/۰۳	Df=۳ p=۰/۰۳	Df=۳ p=۰/۰۳	Df=۳ p=۰/۰۳	Df=۳ p=۰/۰۱			

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های پژوهش حاضر بیان‌گر آن است که اولویت انتخاب رشته پرستاری با سابقه تحصیل در رشته‌های علوم پزشکی در خانواده ارتباط معنی‌دار آماری $p=0/03$, $df=3$ دارد. دانشجویانی که در خانواده آنان سابقه تحصیلی و شاغل بودن در رشته‌های علوم پزشکی را داشتند انتخاب رشته پرستاری در اولویت‌های اول قرار دارد که با مطالعه کسانتینو و همکاران^۱ نش^۱ سال ۲۰۰۰ و کاستلی ۱۹۹۹ و نلسون ۲۰۰۷ مطابقت دارد (۵,۶,۸).

همچنین از یافته‌های دیگر این پژوهش ارتباط اولویت رشته پرستاری با آگاهی از شرایط کاری این رشته $p=0/001$, $df=3$ و دیدگاه خانواده نسبت به این رشته $p=0/002$, $df=3$ و تبلیغ در مدارس $p=0/038$, $df=3$ و رتبه دانشگاهی $p=0/000$, $df=3$ ارتباط معنی‌دار آماری را نشان می‌دهد طوری که دانشجویانی که از شرایط کاری این رشته آگاهی دارند و دیدگاه خانواده آنان نسبت به پرستاری مثبت است و دانشجویانی که در مدارس نسبت به رشته پرستاری آشنایی قبلی پیدا کرده اند انتخاب رشته پرستاری در اولویت‌های اولیه قرار دارد که با مطالعه باترس و همکارانش^۲

۲۰۰۲ و کسانتینو ۲۰۰۰ و نلسون ۲۰۰۷ مطابقت دارد (۵,۷,۸). از یافته‌های دیگر این پژوهش ارتباط انتخاب رشته با دلایل بشر دوستانه $p=0/05$, $df=3$ و موقعیت اجتماعی $p=0/037$, $df=3$ می‌باشد. طبق نتایج این پژوهش دانشجویانی که موقعیت اجتماعی رشته پرستاری را عالی ارزیابی کرده اند و دلیل انتخاب پرستاری را دلایل بشر دوستانه بیان کردند اولویت انتخاب آن‌ها رشته پرستاری بوده است که با مطالعه کسانتینو ۲۰۰۰ و باترس ۲۰۰۲ و اسپوس^۳ ۲۰۰۰ مطابقت داشت (۵,۷,۹).

در این پژوهش همچنین ارتباط معنی‌داری بین معدل و رتبه کنکور با میزان تحصیلات پدر $p=0/000$, $df=3$ و وضعیت شغلی وی وجود داشت. لذا می‌توان نتیجه گرفت که عوامل متعددی در کاهش انگیزه دانشجویان مؤثر است و تغییر و دست کاری برخی از آن‌ها بسیار مشکل و خارج از حیطه مسئولین دانشکده‌های پرستاری بوده و نیاز مند عزم اجتماعی می‌باشد اما مواردی نیز در توان مسئولین مربوطه است که امید است در برنامه ریزی‌ها مورد عنایت بیشتری قرار گیرد.

References:

۱. پارسا م. روانشناسی انگیزش و هیجان. انتشارات سخن، ۱۳۷۶، صفحات ۹۰-۸۹.
۲. حاجی آقاجانی س، اسدی نوقایی ا.ع. بهداشت روان. انتشارات بشری، ۱۳۸۱، صفحات ۱۹۶-۱۹۴.
۳. افضل الله ا. عوامل مؤثر در تغییر انگیزه تحصیلی از دیدگاه دانشجویان پرستاری. تهران، دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۸۱، ص ۱۵.
۴. هاشمی ح، علوی ع. بررسی نظرات دانشجویان پرستاری در مورد علل انتخاب رشته و شناخت از آینده شغلی دانشگاه علوم پزشکی تهران. (۸۵-۱۳۸۴)، ص ۴۵۳.
5. Costantino V, Perissinotto T, Scattolin A, Vian F. Motivations and expectations of graduate nursing students at the university of Padova. Prof inferm, 2000, Jan-Mar; 53(1), pp: 17-25.
6. Castelli C, Saiani L. Characteristics of nursing students attending the University Courses for Nursing Diploma at Trento: reasons for their choices in the first trimester. Assist Inferm Ric, 1999, April-Jun; 18(2), pp: 72-79.
7. Butters JM, Winter PA. Professional motivation and career plan differences between African – American and Caucasian dental student: Implications for improving workforce diversity. J Natl Med ASSOC, 2002 Jun, 94(6), pp: 492-504.
8. Nilson Kerstin EL, Stomberg M. Nursing students

¹ Costantino & etal

² Butters & etal

³ Spouse

- motivation toward their studies. BMC, Nursing, 2007, pp: 6-7.
9. Spouse J. An impossible dream? Images of nursing held by pre-registration students and their effect on sustaining motivation to become nurse. J Adu Nurs, 2002, Sep; 32 (3), pp: 730-739.